

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت آموزش و پرورش
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور
معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۸/۱ بنا به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای ماده (۲۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹ - آیین نامه نظام آموزش مهارت و فناوری را به شرح زیر تصویب نمود:

"آیین نامه نظام آموزش مهارت و فناوری"

ماده ۱- نظام آموزش مهارت و فناوری شامل آموزش هایی است که با هدف ارتقا و انتقال دانش کار و فناوری، به هنگام کردن مهارت های شغلی و افزایش مستمر و فزاینده بهره وری در تمامی سطوح تحصیلی مهارت و فناوری به صورت آموزش های رسمی و آموزش های تکمیلی بین سطوح طراحی و اجرا می شود و با استفاده از فناوری های آموزشی روز و ظرفیت های آموزشی محیط کار، افراد را بر اساس استاندارد ها و صلاحیت های شغلی و با تاکید بر اخلاق حرفه ای برای احراز شغل، حرفه و کسب و کار تا سطح مطلوب تربیت می نماید.

ماده ۲- نظام آموزش مهارت و فناوری مبتنی بر اصول زیر می باشد:
الف - جامعیت و انسجام در سیاستگذاری، برنامه ریزی، گسترش، نظارت و پشتیبانی در تمام سطوح تحصیلی اعم از آموزش های رسمی و آموزش های تکمیلی بین سطوح تحصیلی به گونه ای که نیاز های نیروی انسانی بازار کار را بر آورده نماید.
ب - انعطاف و پویایی لازم متناسب با مقتضیات حوزه های شغلی، شرایط محیطی، بومی و آمایش سرزمین، استعداد و علایق متقاضیان، فناوری و امکانات حال و آینده و تنوع روش های اجرا و نو آوری.

۱۳۹۰ / ۸ / ۱۸
۲۲۷۶۷

تصویب نامه هیئت وزیران

پ- هماهنگی کامل با سیاست های کلان، سند چشم انداز بیست ساله، برنامه های پنجساله توسعه، نقشه جامع علمی کشور و سایر نظام های آموزشی.
ت- استقلال کامل در برنامه ریزی، گسترش، ممیزی، استانداردسازی، نظارت و ارزیابی و تدوین ضوابط اجرا.

ث- به روز بودن محتوا و شیوه های آموزش مهارت و فناوری بر اساس نتایج پژوهش های کاربردی و فناوری نوین از طریق فرآیندهای آموزشی ضمن ارتباط مستمر با مجامع بین المللی متناسب با تحولات نظام اشتغال.

ج- مشارکت، تعامل، بکار گیری ظرفیت ها و امکانات آموزشی دستگاه های اجرایی در تمامی مراحل (از تعیین نیاز حوزه های شغلی تا طراحی و اجرای برنامه های آموزشی).

چ- فراهم نمودن زمینه آموزش مادام العمر افراد جامعه در حوزه های تخصصی شغلی.

ماده ۳- متقاضیان آموزش مهارت و فناوری پس از طی نمودن مراحل نظری و دانش پایه، بخش مهارتی دوره را در محیط کار واقعی و یا شبیه سازی شده زیر نظر مدرسانی که از میان متخصصان و مدیران بخش کار انتخاب می شوند، طی می نمایند.

ماده ۴- اهداف نظام آموزش مهارت و فناوری به شرح زیر تعیین می شود:

الف- تربیت و افزایش کارایی و اثربخشی نیروی انسانی مورد نیاز در بخش های مختلف صنعت، کشاورزی، خدمات و فرهنگ و هنر بر اساس استانداردهای شغلی، فرهنگ ارزشی- بومی و نیاز بازار کار داخلی و تقاضای بازارهای منطقه ای و بین المللی متناسب با نظام اشتغال کشور.

ب- اشاعه و نهادینه سازی فرهنگ کسب و کار مبتنی بر استعداد، ذوق، دانش، مهارت، فناوری، تخصص، توانایی و کار آفرینی با رویکرد ارزشهای اسلامی و اخلاق حرفه ای.

ماده ۵- مأموریتهای نظام آموزش مهارت و فناوری به شرح زیر تعیین می شود:

الف- توسعه کمی و کیفی آموزش های مهارت و فناوری مبتنی بر پژوهش های کاربردی و آمایش سرزمین با بهره گیری از ظرفیت بخش های مختلف کشور اعم از دولتی، عمومی، تعاونی و خصوصی با رویکرد تقاضا محور و در تعامل مستمر و موثر با نهادهای بین المللی.

ب- طراحی و تدوین نمونه ها و روش های انعطاف پذیر در آموزش های مهارت و فناوری تقاضا محور.

تصویب نامه هیئت وزیران

ب- نیازسنجی مستمر آموزشی مبتنی بر آمایش سرزمین و برنامه ریزی، سازماندهی و هدایت آموزش های مهارت و فناوری با توجه به نظام های آموزشی بین المللی.

ت- معرفی و هدایت فارغ التحصیلان آموزش مهارت و فناوری به بازار کار از طریق تعامل با بخش دولتی و غیر دولتی و بر اساس ظرفیت ها و فرصت های شغلی شناسایی شده و توانمندی های فارغ التحصیلان.

ث- تامین نیاز آموزشی حوزه های شغلی تا بالاترین سطوح آموزش عالی مهارت و فناوری بر اساس تحولات فناوری و فراهم کردن زمینه آموزش مادام العمر .

ج- فراهم نمودن امکان تجمیع دوره های آموزش تکمیلی بین سطوح تحصیلی و معادل سازی با دوره های رسمی.

ماده ۶- دوره های آموزش مهارت و فناوری در بخش های دولتی، عمومی، تعاونی و خصوصی و در سطوح محلی، ملی، منطقه ای و بین المللی طراحی و اجرا می شود. این آموزش ها در حوزه های صنعت (نفت ، معدن، انرژی ، صنایع غذایی، فناوری پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و موارد مشابه) ، کشاورزی (شیلات و آبزیان، منابع طبیعی ، دامپروری ، دامپزشکی ، زراعت و باغبانی و موارد مشابه)، خدمات (ورزش، اقتصاد، مدیریت و تجارت، گردشگری، آموزش، نظامی و امنیتی و موارد مشابه) و فرهنگ و هنر (امور فرهنگی، رسانه، صنایع دستی، هنرهای تجسمی، سینما، موسیقی، تئاتر و موارد مشابه) تعریف می شود.

ماده ۷- به منظور هماهنگی بین دستگاههای اجرایی ، شورای سیاستگذاری و برنامه ریزی سازمان ملی مهارت و فناوری که از این پس به اختصار «شورا» نامیده می شود با ترکیب زیرتشکیل می گردد:

۱- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (رئیس شورا)

۲- رئیس سازمان ملی مهارت و فناوری (دبیر شورا)

۳- معاون ذیربط معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

۴- معاون ذیربط وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۵- معاون ذیربط وزیر صنعت، معدن و تجارت

۶- معاون ذیربط وزیر جهاد کشاورزی

۷- معاون ذیربط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

۸- رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

۹- رئیس دانشگاه جامع علمی و کاربردی

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۰- رئیس دانشگاه فنی و حرفه ای

ماده ۸- سازمان ملی مهارت و فناوری مسئول اجرای مصوبات شورا، یکپارچه سازی، هدایت و اعتلای آموزش های مهارتی و استقرار نظام جامع مهارت و فناوری از طریق سه زیر نظام آموزش مهارت و فناوری، صلاحیت حرفه ای و شرایط احراز اشتغال می باشد.
تبصره- دستگاه های متولی آموزش های مهارت و فناوری کشور از جمله سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، دانشگاه جامع علمی- کاربردی و دانشگاه فنی و حرفه ای در چارچوب وظایف ماده (۱)، زیر نظر شورا می باشند.

ماده ۹- نظام آموزش مهارت و فناوری مشتمل بر نظامهای فرعی ذیل می باشد:

الف- آموزش عالی مهارت و فناوری

ب- آموزش فنی و حرفه ای (دوره های تکمیلی بین سطوح تحصیلی)

ماده ۱۰- ارکان آموزش عالی مهارت و فناوری به شرح زیر تعیین می شود:

الف- دانشگاه جامع علمی- کاربردی و دانشگاه فنی و حرفه ای.

ب- کارگروه هماهنگی برنامه ریزی درسی و آموزشی آموزش عالی مهارت و فناوری به عنوان مرجع تدوین برنامه های آموزشی و درسی، تعیین شیوه ها و استانداردهای آموزشی برای نظام آموزش عالی مهارت و فناوری که زیر نظر شورای برنامه ریزی درسی و آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل می شود.

پ- کارگروه هماهنگی گسترش آموزش عالی مهارت و فناوری به عنوان متولی سیاستگذاری در توسعه تمامی سطوح آموزش های عالی مهارت و فناوری مبتنی بر آمایش سرزمین برای نظام آموزش عالی مهارت و فناوری که زیر نظر شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل می شود.

ت- شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی مهارت و فناوری به عنوان متولی تدوین استانداردها، هدایت، نظارت، ارزیابی و اعتبار بخشی مراکز مجری در تمامی سطوح تحصیلی آموزش های عالی مهارت و فناوری.

ث- هیئت های امنا و هیئت ممیزه مرکزی آموزش های عالی مهارت و فناوری به عنوان متولی سیاستگذاری امور تشکیلاتی، مالی و معاملاتی، هیئت های علمی و مدرسان که توجه ویژه ای را به شناسایی و استفاده از مدرسان خبره خواهد نمود.

تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره ۱- برای سازماندهی بهینه و جلوگیری از تمرکز امور کارگروه ها، شوراهای و هیئت های مذکور در این ماده، تشکیل کمیسیون ها، گروهها و کارگروه های تخصصی، ملی، منطقه ای و استانی در سازمان ملی مهارت و فناوری با تایید شورا یا کارگروه مربوط مجاز است.

تبصره ۲- احکام اعضای شوراهای، کارگروه و هیئت های موضوع این ماده توسط وزیر علوم، تحقیقات و فناوری صادر می شود.

ماده ۱۱- مقاطع، سطوح، مدارک و گواهینامه ها در نظام آموزش عالی مهارت و فناوری به شرح زیر تعیین می شود:

الف- عناوین دوره های عالی مهارت و فناوری در این نظام به ترتیب کاردانی فنی، مهندسی فناوری، مهندسی فناوری ارشد و مهندسی فناوری خیره است که به ترتیب همپراز سطوح کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در نظام آموزش نظری است.

ب- عناوین دوره های آموزشی با ماهیت غیر فنی شامل کاردانی حرفه ای، کارشناسی حرفه ای، کارشناسی حرفه ای ارشد و کارشناسی حرفه ای خیره خواهد بود.

تبصره ۱- دانشجویان دوره های عالی سطوح مختلف تحصیلی نظام مهارت و فناوری همانند دانشجویان نظام آموزش نظری از مزایا و تسهیلات قانونی نظیر معافیت تحصیلی برخوردار می باشند.

تبصره ۲- حداقل سهم آموزشهای مهارتی در محیط کار که بر اساس ممارست و تمرین عملی شکل می گیرد، برای مقاطع مختلف تحصیلی نظام آموزش عالی مهارت و فناوری، شصت درصد کل دوره خواهد بود.

ماده ۱۲- سطوح تحصیلی در هر دو نظام آموزش عالی نظری و نظام آموزش عالی مهارت و فناوری از نظر ارزش همپراز بوده و فارغ التحصیلان هر یک از سطوح تحصیلی در این دو نظام می توانند بر اساس شرایط عمومی و اختصاصی پذیرش، در سطوح بالاتر در هر یک از دو نظام ادامه تحصیل دهند.

ماده ۱۳- دوره های آموزش عالی مهارت و فناوری در دانشگاه جامع علمی - کاربردی و دانشگاه فنی و حرفه ای اجرا خواهد شد و مدارک تحصیلی این دوره ها توسط وزارت علوم تحقیقات و فناوری و از طریق دانشگاه جامع علمی - کاربردی و دانشگاه فنی و حرفه ای صادر می شود.

تبصره ۱- دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی نظام آموزش نظری می توانند با رعایت استانداردهای نظام آموزش عالی مهارت و فناوری و با مجوز شورای هماهنگی گسترش آموزش عالی مهارت و فناوری، مجری دوره های آموزشی این نظام شوند.

تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره ۲- دارندگان مدارک تحصیلی و گواهی نامه های آموزشی این نظام از تمامی مزایای قانونی اشتغال و دریافت تسهیلات برخوردار هستند.

ماده ۱۴- سنجش و پذیرش دانشجو در تمام مقاطع آموزش عالی مهارت و فناوری مطابق با مصوبات شورای برنامه ریزی درسی نظام آموزش مهارتی و قوانین پذیرش در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انجام خواهد شد.

ماده ۱۵- به منظور ارتقای بهره وری نیروی کار، افزایش دانش و مهارت، ارتقای شغلی و حرفه ای مطابق با فناوری روز، دوره های آموزشی تکمیلی بین سطوح تحصیلی در شروع و یا حین کار در محیط کار، کارگاه و یا مراکز آموزش ارایه می شود. این آموزش ها در قالب پودمان ها یا بسته های آموزشی از هر سطح ورودی تا عالی ترین سطح، طراحی و اجرا می شود.

تبصره ۱- آموزش های تکمیلی بین سطوح تحصیلی به دریافت گواهی نامه منجر می شود.

تبصره ۲- حداقل سهم آموزش های مهارتی در محیط کار که بر اساس ممارست و تمرین عملی شکل می گیرد، برای دوره های تکمیلی بین سطوح تحصیلی هفتاد درصد کل دوره خواهد بود.

ماده ۱۶- چنانچه فردی تمامی پودمان ها یا بسته های آموزشی متوالی و مرتبط تکمیلی بین سطوح تحصیلی را با موفقیت بگذرانند، می تواند طبق مصوبات و آیین نامه های کارگروه هماهنگی برنامه ریزی درسی و آموزشی در نظام آموزش مهارت و فناوری مورد ارزیابی قرار گرفته و موفق به اخذ مدرک تحصیلی مرتبط شود.

تبصره ۱- ارزیابی و تعیین سطوح صلاحیت های حاصل از تجربه، استعداد و ممارست و اعطای مدرک به آن در نظام صلاحیت حرفه ای مورد توجه قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲- پودمان ها یا بسته های آموزشی به صورت مهارتی پایه و مهارتی تخصصی، مرتبط با یک حوزه شغلی است و موفقیت در هر یک از این پودمان ها یا بسته های آموزشی منجر به صدور گواهینامه مهارت می شود.

تبصره ۳- برای استفاده از ظرفیت این آموزشها، کارکنان دولت در جهت ارتقا و توانمند سازی مهارتی آنان در اولویت می باشند.

ماده ۱۷- دوره های آموزش تکمیلی بین سطوح تحصیلی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای و یا دانشگاه جامع علمی- کاربردی اجرا خواهد شد و گواهینامه های دوره آموزش تکمیلی بین سطوح

تصویب نامه هیئت وزیران

تحصیلی که در قالب پودمان ها یا بسته های آموزشی آرایه می شود، در هر سطحی توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای و یا دانشگاه جامع علمی- کاربردی صادر می شود.

ماده ۱۸- داوطلبان دوره های آموزش تکمیلی بین سطوح تحصیلی که دارای شرایط عمومی آموزش می باشند با رعایت سلسله مراتب آموزشی مربوط می توانند در این دوره ها شرکت نمایند.

ماده ۱۹- دوره های آموزشی کارکنان دولت که در چارچوب نظام آموزش مربوط طراحی شده است، در قالب ماده (۱۰) این آیین نامه تدوین و در مراکز مجری آموزش های علمی- کاربردی وابسته به دستگاه ذی ربط تحت نظارت دانشگاه جامع علمی- کاربردی اجرا می شود.

تبصره ۱- دوره های آموزشی که در چارچوب مقررات نظام آموزشی کارکنان به اخذ مدرک تحصیلی با ارزش استخدامی، پودمانهای آموزشی و گواهینامه منجر می شود، بر اساس استانداردهای نظام صلاحیت حرفه ای ارزیابی می شود.

تبصره ۲- دستور العمل اجرای این ماده توسط معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و سازمان ملی مهارت و فناوری ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه تهیه و به تصویب شورا خواهد رسید.

ماده ۲۰- ضوابط و برنامه های اجرایی دستگاه های مختلف در خصوص تامین نیروی انسانی مورد نیاز، باید متناسب با نظام آموزش مهارت و فناوری و صلاحیت حرفه ای تعیین و تدوین شود. این ضوابط و برنامه ها شامل بکارگیری، آموزش های مهارتی در شروع خدمت، ادامه خدمت و ارتقای توانمندی نیروی انسانی در حوزه های مختلف می باشد.

تبصره ۱- کارگروه دستگاه ها موظفند پیش از راه اندازی سامانه ها و فناوری جدید، در یک زمان مقرر، پودمان ها و بسته های آموزشی مرتبط را جهت آموزش نیروی انسانی مورد نیاز، در تعامل با نظام آموزش مهارت و فناوری آرایه نمایند.

تبصره ۲- دستگاه های دولتی و غیر دولتی موظفند در بکارگیری نیروی انسانی مورد نیاز، صلاحیت های حرفه ای کسب شده از طریق آموزش های مهارت و فناوری را لحاظ نمایند. ضوابط مربوط به ایجاد تسهیلات و اولویت بخشی در بکارگیری آموزش دیدگان و مهارت آموزان نظام آموزشی مهارت و فناوری در نظام اشتغال (شرایط احراز اشتغال)، آرایه خواهد شد.

تبصره ۳- امکانات و اعتبارات لازم جهت اجرای آموزشهای مهارتی مورد نیاز از محل اعتبارات دستگاه مربوط تامین می شود.

تبصره ۴- تسهیلات ویژه ای که در راستای جهت دهی آموزش برای ایجاد اشتغال و توسعه فناوری های محیط کار و توسعه اقتصاد تخصص محور در اختیار دانشجویان و مهارت آموزان این نظام قرار خواهد گرفت، پس از تصویب در شورا ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۱- آموزش های دوره های مهارت و فناوری اعم از رسمی و تکمیلی بین سطوح تحصیلی می تواند به روش های حضوری، نیمه حضوری، الکترونیکی و یا ترکیبی اجرا شود. هر یک از این روش ها شامل آموزش های ترمی، پودمانی، تک پودمان و دوره های تخصصی خواهد بود.

تبصره - برنامه ریزی و اجرای تمام شیوه های آموزش مهارت و فناوری باید مبتنی بر تغییرات فناوری های روز و نیاز بازار کار باشد و با محوریت آموزش در محیط کار و استفاده از فناوری های شبیه سازی در فضای حقیقی یا مجازی، طراحی و اجرا شود.

ماده ۲۲- منابع درآمدی نظام آموزش مهارت و فناوری از محل شهریه دوره های رسمی و تکمیلی بین سطوح تحصیلی، هدایا، کمک ها و موقوفات اشخاص حقیقی و حقوقی، عواید حاصل از فروش اموال و حق دانش فنی، سهم دستگاه های اجرایی در امر آموزش و پژوهش و همچنین تسهیلات اعتباری تامین می شود و بر اساس مصوبات هیئت امنای سازمان و در چارچوب آیین نامه های مالی و معاملاتی دانشگاه ها و قوانین برنامه پنج ساله توسعه قابل هزینه است.

محمد رضا رحیمی

معاون اول رییس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رییس جمهور، دفتر معاون اول رییس جمهور، معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونت امور مجلس رییس جمهور، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، موسسات و شرکتهای دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.